

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naposj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čeršiwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí křmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedźeliske čopjeno. •

Budyšin

19. septembra 1926

Bauzen

Čisłecz a nakład Čsmolerjow knižiciziskich a knižarjow jap. družst. s wobm. ruč. w Budyšinje.

Wulhadža kóždu kóbotu a placzi čertětnje 78 stotych pjenježtow.

16. njedźela po swjatej Trojizy.

Eph. 3, 14 21.

Lišt na Epehejskich njeje jenož kaž wulke Pawołowe do-
broprosćenje sa jenu wožadnu, ale sa žyłu žyrtnej. Kaž je
Mójsaš přiched čmjerčju swój do flubjeneho kraja čehnjazy
lud žohnował, čam pak čobu njeczahnył, tak je Pawoł we
jastwoje w Romje swój čónz wocžakował, w duchu nadžije pak
widžal wulki pschichod Božeho kralestwa na semi, Čnješowu
žyrtnej w móžnym roscženju do ščěrokošće a dołhošće, do
wňšokosće a hlubokosće. To je hnuzaje, kaž Pawoł wo pol-
nošću Božej w Čhryštužu čwědči a sa čwójich wěrybratrow
čwoje kolena psched prawym wótzom w njebiečach šhibuje, so
by jim wščitkim tajku polnošć Božu spožčil.

Čšto je Boža polnošć w Čhryštužu? Čštož
prawy Wótczěz w njebiečach čwójim džěčjom dawa po bo-
hatstwje čwojeje kračnosće: pošyljenje i mozu na snutsk-
nym čłowjeku, bydjenje Čhryštuža we wutrobje psches wě-
ru, šakorjenje w lubosći, pošnacze, čotrež wščitku mu-
drošč pschetrechi, mjenujzy pošnacze tajkich, čotšič Čhryštuža
lubuja, pošnacze wožadow, čotrež žiwemu Bohu čžescz dawa-
ja, hdnž ču w Čhryštužu Česuču. To wščitko Bóh w Čhry-
štužu dočonia nad čwójim wěryžym ludom.

Čedžbujmy prawje na tole pošnacze, so to njeje pošnacze,
čajkež hewak nadeńdžesč, čajkehož ču mudri a wučeni čhwa-
la, hdnž ču wňšoke šchule wopytowali a čwoje wjedjenje i wu-
čženych knihow čžerpali. Čě, pošnacze Bože w Čhryštužu je
měnjene, to je wysche pošnacze a tola tajke, so móže šterje
prošty čłowjek w nim šbožny byč a mudročiči šćać, čotruž
Bóh dawa, hač tak mjenowani mudri, čotšič ču čhwalu

čwojeje mudročiče a tola kóžde 10 lět hinač wučza, powró-
čawšči čwoju přjedawšču wučžbu.

Wóšnacze Bože w Čhryštužu je a wostanje pschezo to ča-
me, čžerpane i ewangelija, a ničžo druhe Pawoł njeje wučzil
hač ewangelij. Čak tutón japosčtoł wě snutskne w čłowje-
ku šbudžowacž a pošyljenje! Wón kóždemu wěšte čžini, so wu-
móžnika trjeba a so ščičžowanj Čhryštuž je wot Boha sa
wščěch podaty, so móža wěricž do lubosće, kiž w njebiečach
rukuje. Pawoł je ludžom jeno Čhryštuža pschipojedal: „we
Čhryštužu“ jemu wščitko leži. Čhryštuž dnrci wopraw-
dže we wutrobach bydlicž, kaž je tež Česuč čam prajič: „Wo-
šćancze we mni, a ja we wač!“ Čak ču wěra ščžini prawje
žywa, pschetož Čhryštuž je žiwjenje. Čale wěra je wjazny hač
něščo wěricž, so je wěrnó, čale wěra je nowa móž snutskna
w čłowjeku, je wječele a dočwanje. Čle polnošć Boža
hakle i tym pschidže, so lubosć wutrobu wochřewa; Pawoł tu
hinašče pschirunanje načožuje: ščesčičjan je w lubosći ša-
čorjenjenj, šačoženj. To tola jasnje praji, kaž jara lubosć
žyłe byčze pschetwori a napjelnuje, kaž wščitko i lubosće
wuroščje, kaž pola ščtoma a jeho hačosow wščo i čorjenjom.

Pawoł pschjeje, so bychu ščesčičijenjo pošnali, so Čhryštu-
ža lubowacž je wjele lěpje, dnžli wščitko wjedžič, so bychu
napjelneni byli se wščeje Božej polnoščju. Čuž, ščtož by
woprawdže wščitko wjedžal (njeh ču tajzy abo niž!), čón by
tola hakle w Čhryštužu črónu wšcheho čwojeho pošnacža dož-
pěl, a ščtož by jara mačo nawučnył, by čna polu wučze-
nosće, čón ma došč k polnemu šbožu, hdnž Čhryštuža šnaje a
lubuje. To šteji w žurli Budyšinškeho gymnastija i tutym
čłowami: Čdnž Čhryštuža njewěšč, ničžo njewaži, so druhe
wučnejšč.

Tak je! A w tym namakamy wulku Božu lubość a mudość. Pšchetož wšchitzy njemōža wučzeni ludžo być. Tuž njewučeny nima jeno sarunanje sa wučeność w swojim kšchesczianstwje, ale ma wjele wjazny. Haj wučeność, do- kelž někotreho naduwa, je husto dość se sadžewkom sa kšchesczianstwu sđželanosć wutrobom. Kōždy duchowpastyr mōže wob- ledžbować, so wěrnny kšchesczian i prosteho luda so pšchezo prawje sadžeržuje, runjež njeje nawuknył i wožebnymi lu- džimi wobthadžecž. Kšchesczian je směrnny, sprawnny, wježe- tny, pšcheczelnny a, šhtož je kaž mnohość mudroščow, wón je ponižny, a to sa krala kameho wopat njeje!

Boža poľnosć w Khrystu leži wožebje w ponižnosći, kotruž na Jesušu wobdžiwamy. Wnjokość a hlubokość dyr- bitej sđjednoczenej być. Wnjokość bjes hordoščje, to je hlu- bookość sđžonoščje w Jesušu.

Jedyn je mi najlubšy,
Dowěricž so mōžu jemu.
Nichto njeje sprawnišy,
Hacž najlěpje radži k wšchemu.
To by ty, mój Jesušu,
Moje jene a tež wšcho (Konik).

Krajna synoda.

Pōndželu 6. sept. bu dopoľdnja 12. porjadna ew.-luth. krajna synoda wotewrjena. Wona ma swoje požedjenja a wuradžowanja w rjanym domje napšchecziwo katolskej dwór- skej zyrkwi pšchi Brühlstym wuthodže. Dom je wulki kaž ně- hdy Labyrinth a so w nim husto tež tajny sabudža, kiž by hižo doľho w synodze. Tu ma krajny kejm swoje wuradžowanja. Synoda ma 86 sobustawow i zyljeje Sakšceje. Mjes nimi by jara wšhelake powołanja: Dželaczerjo a fabrikšny wobžedže- rjo, profěšorojo a tajni radžicželjo. Tež je mjes nimi 26 fa- rarjow, 6 wučerjow, 10 superintendentow a 16 prawišnikow. Tež dvě žōnskej žedžitej mjes 84 mužemi a so jimaj, kaž so sda, zyle derje w synodze spodoba. Požedjenja by i wjetšcha jara doľhe a tohodla napinaze. Je so stało, so by jednanja wot dopoľdnja 10 hodžin hacž do 4 hodžin bjes pšchestacža traše. Kajke wofšchewjenje je potom, so i dobrnym pšcheczelnom khwilku na balkon powyšcheneho doma požndnyč a wofšche- wjazny powětr do so křebajo na žolmny Lobja dele šhladować. W sakškej ewangelškej krajnej synodze bydataj nětkole dwaj Eserbaj. Esnano so to hišćje ženje stało njeje. Esmy čža- by měli, hdžež w synodze žadny Eserb njebe. Nětko staj we njej dwaj, ale to drje so sa pšchichod tež wjazny stacž njebu- dže. Žortujo so dženzka pšchi rosrěčžowanju wo synodze knjes woprašča, hacž, jeli do pšchichodnych wuradžowanjach hišćje wjazny Eserbow pšchindže, nusne njebudže, so so w synodze křerbšny rěčži. Eserbow synodala hižo i lěta 1921 je knjes wnjšchšy wučerž Hancocka i Forschiz. Wón be w synodze, a to kam, jako so wo Eserbow dōnt sa pšchichod, wo křerbstwu super- intendenturu jednasche. Wón je tehdy Eserbow žadanja a to sprawnne a sđobne žadanja křewu sđstupowal, njeje pať ža- neho wothłōža namatak. Nětko bu na město k. duchowneho prim. Hāblera i Budyšchina fararž Domašcha i Budestez do synody wušwoleny. Mjes tymi, kiž by nětko hakle do synody sđstupili, je wón najwjazy hłōžow dostał. W Lipsku dosta prof. Hilbert 234, jeho pšchecziwnik 181 hłōžow. We 18. wōlb- nym wotdželu dosta fararž Konik, wnucžk něhduscheho Kluf- schanskeho fararja Konika, kiž bu w tutnych dnjach jenohłōžnje do Ketliz jako přenej far. wušwoleny, 252 hłōžow, jeho pšche- cziwnizny pak 103 hłōžow, mjes tym so fararž Berg i Budyš- china jenož 10 hłōžow došta. Potajkim je tež zyrkwine sđstu- pjeřstwo i Budyšchina štoro zyle křerbškeho fararja woliko.

a.

Hłōž: Ja džal čži, Knježe, damam zc.

So blido křadžił hnady by toho, Šbōžniko, tak pšcheczelnny by radny? Niž tnyh, kiž hordža so, so do wole wšcho maju, čži nješbu wltani; kiž najthudšy so snaju, wšchať najlubšy by čži.

2. Tuž swěricž bebi křemny tak křobu pšchistupicž, mēcž dyrbjeli strach, wěmny, so bylni pšchiblicž. Wty mucžnje džemy k tebi, kiž pastyr dobrny by; wšchať miloščiwny k bebi by bēdnōch wo- kašch ty.

3. Eso tebi, Knježe, damny na pšchichod i wutrobu; hłōd, lac- nosć požadamny by mērnicž i prawdoščju. Ach, njebeški křlěb wěrnny daj ty nam wužiwacž, so w twojej křlužbje křwěrnny wšchať mohł by kōždy stacž!

4. Pšched woltarjom nam i tobu daj hrěšchym sđjednacž so a i teluchom šficz křobu nam wofšchewjenje wšcho! Šdnyž na drōšy so čžuje došč mucžna wutroba, jēdž, picže, našćuje, kiž mōž nam pošćicža. —

5. Šhtōž wužiwat we wěrye je i čžekom Božu křej, ma pokoj w poľnej mērye, je derje radžit by; tōn i poklecža je wšath, kiž hrošy hrěšchnefej; jom' trošcht je šbōžny datny, tež w nusny pohlednej. —

Wjedrič Aug. Bohumět Tcholud, † 1877, a Kšchesczian Wjedrič Diep, † 1886; — feš. M. U.

b.

Po swojim hłōsu.

1. Ach, zo bych ja z jandželemi skoro byl při Jezusu! Rjenje je na Božej zemi, ale mi so styšće tu.	8. Wulcy jara to mje boli, zo je Jezus hanjeny; kōždy dže po swojej woli, Krysta křiž so njenosy.
2. Slōnčko swěči, kwětki zeńdu, čichi wětřik zaduwa, ale ja tu njenadeńdu pokojaeho wjesela.	9. Ja pak tola džeržu wěru a so bēdžu ryčērsey, wobronič so dyrbjju swěru, hewak budu pobity.
3. Lutki sam ja dyrbjju khodžić, ludžo mi so přečiwja, žadyn lošt mi njechce šlodžić, cuzy sym mjez swojimi.	10. Strach a hroza na mnje pada, dokelž čělo mam a křej, zrudnje moje woko hlada k zhromadžiznje njebeskej.
4. Znači su mje wopušćili, wōtrje nětko kedžbujja, zo wšak bych wuwidželi na mni něšto poroka.	11. Tam so boječ nimam wjacý spytowanja čěžkeho, tam tež nihdže wusmēwacy njeprilbiza ke mni so.
5. Tak ze zlobu džerža na mnje, dokelž z mojim Knjezom du; tohodla, zo Khryst je za mnje, čiči mi njeprēčeljo su.	12. Tu we kwětkach hady leža, a na smjeće zrudžba dže; hdžež pak wuzwoleni knježa, tam so nichto njekaje.
6. Zlě mi budu wuložene słowa moje wutrobne, kērluše mam zawidžene, postork moje wašnje je.	13. Tam so potom zmērom pasu, hdyž sym přētrał nuzy wšē. Oh, kak žadam po tom času, zo bych wučekł z tyšnosće!
7. Žorty čērja svoje ze mnu; swěčka jim sym zacpjena, dušu maju nježakownu; Božu wěrnosć njerodža.	14. Wumōženje moje khwata, bēlu drastu dōstać chcū. Jednota tam budže swjata, zemju rady zapomnju! —

Jan Kilian, † 1885.

Synoda i tnych wotdželow abo župow wobsteji: S pra- wizny, se křjedžizny a i lēwizny. Wobaj Eserbaj staj so křjedž- nemu wotdželu pšchisamktoj. Wón je najbylnišy a wopšchija drje poľojzu zyljeje synody.

Kōžde požedjenje so i modlitwu sapocžnje, kiž swjetšcha Drježdžanski superintendent dr. Kōltzsch wufonja. Doľho- lētny pšchedšnyda synody, dr. Seetzen, w swojej samodnej rěčži.

na wulku waźnosć runje tuteje synodny pokasowasche, kiž je poslednja po starej wustawje a ma tola nadawki dokonjecz, kiž su nimoměry wulke a waźne. S přenim winowzom tutoho lěta, potajkim sa krotke dny, ma nowa zyrkwina wustawa swoju placziwość dostacz. Sdnyž bě so najprjódny na semrjetnych se synodny spominało, dostachu dr. Gilbert, f. Domascha a f. Konik přiches přichedhnydu swoje wobkrućenje, mjes tym, so bu tajny rada Rosenfranz i Budyschina jako přeni piřmawjedzer do služby wlaty. W Lipsku je so jako wožebity wotdžel hudźbneje wuwučernje wustaw sałožki, w kotrymž maja hudźbnizy, kiž chzedža jako kantorajo krajneje zyrkwje služic, dalše roswučenje dostacz. Bjes kantorow hnyč njemóžemy. Krajna zyrkej je sa wuhotowanje Lipsčanskeje hudźbneje školy sa kantorow 20 tnyžaz hriwnow juntrócnyje, 8 tnyžaz hriwnow pak lětnje postajila. To so sda wjele hnyč, je pak mało a Lipsčanski konservatorij zyrkwi wopory přichinješe. Na tutym postaranju krajneje wyschnoscze sa dorost kantorow bu powšchittowne wješele wuprajene. Synodala Hanczka přichedmjetej wyschnoscze tsoju próstwu přichisamtnje: Kotru? so hnyč so do Lipska jako hudźbni wučerjo tež kantorajo postajili, so by so přichedmjet, po kotrymž so wučerjo směje, prjedy hacz placziwość dostanje, krajnemu towarštwu zyrkwinych hudźbnikow přichedpožiti a skóncnyje, so by so, kaž daloko trěbne, wobdželnikam a to wožebje sdaleny, pomoz sa žiwjenje w Lipsku poskicziła. Druhy rěčnyzy i czopnyzy kłowami na jara waźne džělo seminarow pokasowachu, na kotrychž su wučerjo skoro wšchitzy w přjedawšich lětach wurjadnje dobru hudźbnu wučbu dostawali. Tež přichedhnda konsistorstwa rosbicze seminarow hluboko wobžarowasche, kiž su dołhe lěta tnyžazam sakskich młodženow kšesčijanske wotczehjenje runje tak kaž wědomostne wuwučenje a hudźbne přichihotowanje poskicžowale. (Přichihodnje dale.)

Se starodawnych časow.

(4. Pokracžowanje.)

III.

Tuton Berthold Regensburgski, bě won nětki muž, kotryž by byl i reformatorom, kotrehož myšle hnyč saměrjene byle na reformazijiski skutk? — Wotmołwa je: ně!

Njedch je Berthold tež móžnje swojemu czašej předomat: „Czińcze pokutu!“ Jesuž Khrystuž njeje jemu byl to jene a to wšcho tuteho předomanja. So mamy my jako žiwe stawe Khrystužowe jeho žiwjenje a jeho czerpijenje wšchědnje na swojim czele nohnyč, so hnyč my w Khrystužu kwětej kšichžowani a kwět nam, tutu ewangeliwu wučbu pola njeje namakasch. Berthold je wjele bóle kšichžomnik zyrkwje hacz kšichžomnik Khrystuža. Won drje wótrje přichima wšchelate njedostatki w katolskej zyrkwi, won pak wostawa jeje kwěrnny hnyč. Bamž je jemu najwyschšich knjes kšesčijanstwa. Khežor ma swoju móž jenož jako lehnstwo wot bamža; khežor dyrbi bamžej stupadko (Steigbügel) džeržecz, so by i tym wosnamjenjene bylo to, so chze won i mjeczom kšichžic, schtož je bamž sakla. Duchowny stant je sa njeje wjele wjazny hacz žadny drugi. Khežor a wjerchojo maja móž jenož nad wšchami a městami, duchowni nad njeje kšichžami a helu. Komuž woni njeje kšichž wotewrja, teho njeje samóže tež jandžel wuhnacž; komuž woni njeje kšichž samtnu, toho tež jandžel do njeje njepřichinješe.

Předujo rjekny Berthold ras: „Wyschtej-li so na tutej rjanej luzzy Marija a ta zyla byla njeje kšichž sjewikej a by-li nimo schol měšchnik, mějo to czele Knjesowe w rukomaj, ja

hnyč so wotwobrocził wot maczerje Božeje a so poklatnył přiched měšchnikom, kotryž ma móž, kšichž přichewobroczič. Bóh je tak wyšoke czele měšchnikom spožcził, so hnyč, by-li měšchnik tam přichistupil, hdžež Marija i njeje kšichž bylu kšichž, woni wšchitzy postangli přiched tutym jeniczkim měšchnikom.“ — Džekatk je Bóh hižo w paradisu doprědka wosnamjenil, kšichž wučiniwšich tón cžlowjekam sakasany schtom, praji won. Na kwjatnych spomina Berthold w swojich předomanjach hnyč; woni su sa njeje pak jenož dobre snamjenja; wo jich dobroproschjenja porědko rěczi; tuto tomu, kotryž pokutu njeje kšichž, po jeho mēnjenju nicžo njepomha. (Pokracžowanje.)

Zyrkej a stat.

Džen 1. oktobra so bliži. Won přichinješe naschej sakskej krajnej zyrkwi nowu wustawu, kotraž kaž hnyč hižo naspomnil, w naschej Lužicy widomne přichemēnjenja wupłodzi. Dotalny wulki zyrkwiny wokrež Budyschkeje konsistorialneje wyschnoscze so schubi i 30. septembrom; město njeje smějemy potom schtyri superintendentury; i dobom rospadnje i tym tež Radebergska superintendentura, do kotrejež na přich. Godzij a Wjeleczi a Biskopizy pola Lubija kšichžej; jeje wožadny přichidžela so druhim. Wodzerjo nownych wokrežow budzeja superintendentojo, kotřiz su do bom w swojim wokrežu i wožadnym fararjom. Budzeja to přeni fararjo abo primarijojo Budyschina, Lubija, Kamjenja, Žitawy, Hacž kem je pak hakle to sašojnstwo jeneho i nich swěsczene, to je Lubijske. Primarius Lubijskeje wožadny budze wot 1. oktobra do bom tež superintendenta. S tym wšchěm hnyč my Sserbjo na to dopomnjeni, so wyschnoscž a synoda njeje kšichž na nasche kšichž derje sałožene přichecza džiwalej, so njeje kšichž kšichž superintendenturu přichiswolikej, ani tež do teho swolikej, so so wšchě nasche kšichž-němske a němske-kšichž wožadny w jenym wokrežu sjednocza. S tutym njepřichiswolenjom pak njeje kšichž nasche přichecza pohrjebane; wone wobsteja dale a nasche přezowanje pōndže tež dale, so by so snajmješcha nam tola hišchze to najkšichžadnišche přichiswoliko; sjednoczenie wšchěch němske-kšichž a kšichž-němskich wožadow do jenojo wokreža.

Wschelke i bliska a i daloka.

S Godzija. Godzijiska wožada kwjeczešche na swojej kšichžmušchnej pōndželi, 13. septembra, 850lětny kwjedžen wobstacza swojeje zyrkwje. S bliska a daloka běchu hošcžo přichischwatali, so hnyč i Godzijiskej wožadu kšichžkwjeczili a so kšichžobu radowali. Bě tež to sa Godzijisku wožadu woprawdže dženi, kotryž je tón Knjes cžinik. Hižom sahe do cžaka kšichžwatachu po dróhach, pucžach a schcžežtach hnyč kemšcherjow i Wožemu domu. Rano 1/29 hodž. saklincžachu Godzijiske swony se swojim kražnym hložom a witachu kwjedžeński cžah, kiž so wot sakstejo domu do Božejo domu hibašche, a druhich kemšcherjow, kotřiz běchu so i wobeju stronow kemšchazeho pucža jestupali.

W kražnje se selenyimi pletwami a kwětkami wudebjenym starym kšichžawnym Božim domje wotně so jubilejška kwjedžeńska Boža kšichžba, na kotrejež knjes farar Voigt kwjedžeńske předomanje najprjedy w kšichžskej a potom w němskej rěczi džeržesche. Sserbski tekst mějesche 1. Jan. 3, 1 „Glejcz, kšichžku lubošč je nam tón Wótž wopokasał, so dyrbinny Bože džeczi mjenowani hnyč.“ Sswjedžeński předač rosložil swoje

predowanje po dwěmaj hlownymaj dželomaj. 1. Wjekelece bo, wy stawy Hodzijskeje wožadny na waschim Božim domje, kiž wam praji, so scze Bože džeczi, wopomncze kajke wohebite wožofo prawo macze a 2. kajka kwjata pschikluschnosć je wam s tym napoložena. Po dželapólnych dnjach žnjoweho czaža popscheje hebi ratařski lud džen mēra, ale tuton mēr njeje swonkowny, mēr dženžnišeho dnja leži hlubje. Tu w Božim domje pschebwa Bóh mjes nami. A hdžež wón pschebwa, dopjelni ho woprawardžite fermuschne hlowo: „Dženža je ho tutemu domej sbože dostafo.“ Kaž hebi džeczo pschezo sažo po staršichim domje žada a rad ho do njeho wrócza, tak dyrbja ho tež kšesczijenjo w Božim domje domach czucz. A kaž ho džeczo staršichimaj dowērja, tak dyrbimy ho tež my dowērjecz kwojemu Bohu, kiž tu we kwojej kwjatnižy bydli. Kaž je w staršichim domje wodacze sa sabludžene džeczo, tak namakamy tež tu psched woblicžom teho Knjesa wodacze hrēchow, žiwjenje a sbóžnosć. Tak spósnajemy, kajke kublo tola na kwojim Božim domje mamy a wjekelmy ho nad tym. Wšchitko w Božim domje, dupa, wołtař, kletka dopomina naš na wulku lubosć našeho Boha. Swjedženški předar dopomni wohebie na hlownych mužow, kiž hu sa žyly herbski lud se wulkim žohnowanjom byli. Farar Warichius je přeni herbski katechismus wudał. S klina Hodzijskeje wožadny je dale wušchof pscheležer biblije do herbskeje rēcze, posdžišchi farar Frenzel w Budeštezach. Wot fararja Zmišcha wukhadžesche wulke žohnowanje sa žyly Sserby. A napožledt farar Kšichžan se kwojim hnutym waschnjom steji wēscze hišcže wšchēm jažnje psched woczemi. S jeho spikow je ho wjele žohnowanja do herbskeho luda wulwalo. Wón wudawasche lētdžekatti dołho „Mišionški Bóžof.“ Sczelesche tež wjele dopikow do našeho lubeho njedželsteho kópjena „Bomhaj Bóh“. Tak mējesche Hodzijska wožada pschezo wulke prawo, šchtož wohebie džēlo sa Bože kralestwo mjes Sserbami nastupa. Ale kōmuž je wjele date, wot teho budže ho tež wjele žadacz. Tak mašch tež kwjatu pschikluschnosć. Wažmy hebi kwój Boži dom jako to najdrožšche kublo. Czujemy ho tu pschezo domach. A hladaimy, so stejimy kručze we wērje do Jesom Khrysta. Bóh spožcz wotewrejnej woczzi, so bychmy spósnali, tak bohaczzi w kwojim Božim domje kmy.

W němškim předowanju rosłoji knjes farar Voigt nēhdže kamžne myšle. Wušbēhny pať tu bóle powšchittowne historiske podeńdženja Hodzijskeje žyrkwje. W lēcže 1076 da Mišch-njanški biskop Benno w Hodziju Boži dom natwaricz. Na dnju kwj. Bartromja kamžneho lēta ho wón požwjeczi. Se najstaršcheje stawišny žyrkwje njeje wjele wopikmow. W lēcže 1559 sawjedže ho w Hodziju reformazija. 2. februara wotmē ho přenja ewangelska Boža klužba. W lēcže 1832 ho žyrkej dołkadnje ponowi, 1862 došta mēšto schidloweho žyhelowy kryw a w lēcže 1892 pschewjedže ho požlednje wulke ponowjenje, kiž 140 000 hriwnow placzesche. Wot czaža sawjedženja reformazije skutkowasche w Hodziju 16 fararjow a 20 diafonow. Swoje kražnje klincžaze swony Hodzijska wožada do wójny dacz njetrebasche, dokelž bē wo nje dla jich historiskeje wažnosće a kražneho hloža woprawardže škoda byfo.

Liturgisku Božu klužbu mējesche knjes farar Wjesar. Žyrkwiny khór pod nawjedowanjom knjesa wušchšeho wučerja kantora Bēlika porjenšchesche s rjenje pschednježenymaj spēwomaj kwjedženštu Božu klužbu.

Žyrkej, kiž 1500 mēstnow k žedženju wopšchija, bē pschepjelnjena. Wjele mēšta njedóštachu a dyrbjachu stejecz a wšchelazy dožyła nuts njemóžachu. Bóh chžyl dacz, so by do- bry žyrkwinski duch, kiž w Hodzijskeje wožadže knježi, tež dale

wostał a so by Hodzijski Boži dom był dale wšchēm se snuts- lownym žohnowanjom.

W Ebersbachu skhadžuja ho dženža towarštwa mlodženzow w Lubijskim wokrježu; sđobom maja tam Lužišy posawništojo kwój sšed pod wodženjom našeho sakšeho posawništoho mišchtra fararja Adolfa Müllera-Dreždžanskeho a fararja Stamma-Wósborkšeho, kotryž je s pschedknydu kužiškeho wokrježa.

S Tristeje pschikhadžejja powjescze, so je tam nowe nabožne hibanje nastalo. W počnóžnych dželach tuteje kupy sbudži ho nadobo hibanje, kotrež ludzi woła a budži s liwkošcže a smy materializma abo smyžlenja, kotrež jenož w sachodnym, semškim korjeni, a runje tak se spiritizma, kotryž je tam jara rosšchērijeny. Wohebie ho biblija cžita a studuje. Kemšchērijow bywa jich wjazy a wjaz, a tež pschi druhich wuhotowanjach žyrkwje ho ludžo bóle a bóle wobdželuja. Tež we wšchēdnym žiwjenju jewja ho mjes ludžimi wjazy kšesczianskeho smyžlenja. — Nadžijomnje je tak, so tam ludžo wotucžejja se tajkeho a drugeho španja a ho wobnowejja we wērny m kšesczianskim duchu!

S Ružowškeje pschikhadžejja pschezo sažo wšchelake powjescze wo wobstejnoščach noweho czaža, po kotrymž ho jich tež telko pola naš po wšchēm šdacžu žedzi, hdž tola w tym a tamnym s tutymi ružowškim politifarjami do kamžneje trubny duja. Kať „wobšbožaze“ to je, wo tym kwēdczi tež scžēhowaza powjescz wo „jenohodžinski“ mandželstwe. Nowy czaž je tam tež kobupšchinješł nowe šakonje wo mandželstwe atd. Šchto tam to nētko „šakonške“ je, spósnajesch s naspomnjeneho. Politiski wotpóžlanž pschi cžerwjenny mójšku, kotrež w Odessa steji, namjetowasche holžny mandželstwo a wobšta na tym, so by ho tuto hnydom psched stawniškom wobkru- cžiko. Dwē hodžinje posdžišcho bē — a „jenohodžinski“ mandželstki wupraji kwojej mlodej mandželstkej, so wobžaruje, so je ho s njej woženit. „Wy nješcže hišcže dorosčžena došč a njemóžecze s macžerju mojih džeczi bycz! Mój ho jedyn k druhemu njehodžimoj. Bē to smyška!“ Jako mloda žona šapocža placzacz, wuczeže muž cžažnik a naspomni žyly nješcžerplivy, so we 8 hodž. jeho cžah jedže a so wón dom šamknje. Mandželška pytašche pomoz pola wušchnosćow a šudništwa, tola podarmo. Mandželstwo bē dželene. „Swjasanje mandželštw a roswwasanje mandželštw, to jene kaž to druge je šakonški šutk. W žanym paragrafje nješteji, so njemohlo ho mandželstwo po jenej hodžinje dželicz. Hdž to sa lēto móžno, cžohodla niz sa hodžinu? Šsudnižy bē to bjes poroka!“ Wēž bu politiskej partaji tuteho „mlodeho muža“ wojjewjena; tuta jeho s požwarjenjom pošklosta. — Po wšchēm šdacžu je tuta wēž tež wušchnosćzi njeluba. — Wupłodny noweho czaža to, wo kotrymž praja a šonja, so to tón šbožowny czaž!

Kšichž. 30 lēt je ho pominyfo, so bu w južnych Šsmolich (Harž) najwjetšchi kšichž žylyje šemje postajeny. W lēcže 1874 bēchu tam na najrjenšchej wušchinje, kotruž Josefowu mjenuja, wulki drjewjany kšichž powyšchili. Tuton rosbi pať Bože njewjedro. Na kamžnym mēstnje natwarichu psched nētk 30 lētami wulki želesny dwojokšichž; tuton wužiwa ho sđobom jako wuhladna wēža. Je 38 metrow wušchoki a 2460 žentnarjow cžežki a na njón dōndžesch po 200 šchodženškw; w lēcže 1921 požwjecžichu tam jeho 25lētny jubilej.

Wistowanje: Š. w Š. ša 17. po Tr. — Ri. ša 18. po Tr. — K. w N. ša 19. po Tr.

Samokwity redaktor: farar Wyrzacž w Mošaczach.